

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. birželio 5 d.
(OR. en)

8622/20

JAI 473
JAIEX 48
RELEX 418
ASIM 32
COWEB 80
COSI 93
ENFOPOL 134

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2020 m. birželio 5 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8132/20 REV 1

Dalykas: Tarybos išvados dėl bendradarbiavimo su Vakarų Balkanų partneriais
migracijos ir saugumo srityje stiprinimo

Delegacijoms priede pateikiamos 2020 m. birželio 5 d. priimtose Tarybos išvados dėl
bendradarbiavimo su Vakarų Balkanų partneriais migracijos ir saugumo srityje stiprinimo.

TARYBOS IŠVADOS

**dėl bendradarbiavimo su Vakarų Balkanų partneriais
migracijos ir saugumo srityje stiprinimo**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. PRIMINDAMA sausio 24 d. Zagrebe įvykusiame neformaliame ministrų posėdyje vykusią diskusiją dėl galimų kovos su neteisėto migrantų gabenimo tinklais Vakarų Balkanuose metodų, remiantis Europolu, FRONTEX ir EASO¹ parengta jungtine ataskaita, kurioje paraginta vykdyti labiau struktūrizuotą bendradarbiavimą su partneriais Vakarų Balkanuose, 2018 m. gegužės mėn. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime priimta Sofijos deklaracija, 2019 m. gegužės mėn. Sibiu įvykusiame aukščiausiojo lygio susitikime išreikštomis politinėmis nuostatomis, taip pat gegužės mėn. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime priimta Zagrebo deklaracija;
2. PRIMINDAMA, kad bendradarbiavimu su visais mūsų partneriais iš Vakarų Balkanų ir jų tolesne pažanga europiniame kelyje prisidedama prie taikos, stabilumo ir klestėjimo Pietryčių Europoje ir Europos Sąjungoje;
3. PALANKIAI VERTINDAMA Vakarų Balkanų partnerių pasižadėjimą puoselėti Europos vertybes bei principus ir nuodugniai bei ryžtingai vykdyti būtinas reformas;

¹ Dok. ST 5312/20.

4. PALANKIAI VERTINDAMA tvirtą Vakarų Balkanų partnerių įsipareigojimą užtikrinti demokratijos ir teisinės valstybės viršenybę, visų pirma kovoti su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, užtikrinti gerą valdymą, taip pat pagarbą žmogaus teisėms, lyčių lygybę bei mažumoms priklausančių asmenų teises;
5. PRIPAŽINDAMA ES ir Vakarų Balkanų nuolat dedamas pastangas kovoti su koronaviruso pandemija, įskaitant jos poveikį migracijos ir saugumo politikai, taip pat Vakarų Balkanams skirtą daugiau kaip 3,3 mlrd. EUR vertės paketą²;
6. PABRĖŽDAMA, kad visapusiškam požiūriui migracijos ir saugumo srityje užtikrinti reikalingos nuolatinės reformos Vakarų Balkanuose, ir kad sėkmingas šių reformų įgyvendinimas yra svarbus Vakarų Balkanų ES perspektyvos aspektas;
7. PRIMINDAMA, kad nuo 2015 m. dėl migracijos rytinės Viduržemio jūros dalies maršrutu Europos Sąjungos ir Šengeno asocijuotosios šalys, taip pat Vakarų Balkanų partneriai patiria didelį migracijos spaudimą;
8. PRIPAŽINDAMA, kad dėl 2016 m. kovo mėn. ES ir Turkijos pareiškimo, kurį papildė bendros ES valstybių narių ir mūsų partnerių Vakarų Balkanuose pastangos užkirsti kelią neteisėtos migracijos srautams, sumažėjo neteisėta migracija iš Turkijos į ES;
9. PRIPAŽINDAMA, kad Vakarų Balkanų partneriai padarė didelę pažangą steigdami naujas arba stiprindami esamas institucijas ir įgyvendindami įstatymus bei procedūras prieglobsčio, apsaugos, sienų valdymo ir teisėtos migracijos srityse, taip pat perkeldami į nacionalinę teisę ES *acquis*;

² Balandžio 29 d. Komisijos komunikatas dėl paramos Vakarų Balkanų šalims kovoti su COVID-19 ir atsigauti po pandemijos.

10. PRIPAŽINDAMA ir Vakarų Balkanų partnerių, ir ES valstybių narių pastangas gerinti dvišalį bendradarbiavimą siekiant užkirsti kelią neteisėtai migracijai bei neteisėtam buvimui šalyje ir sumažinti didelį Vakarų Balkanų piliečių pateikiamų nepagrįstų prieglobsčio prašymų skaičių, visų pirma didinant pastangas kovoti su savo piliečių neteisėtu gabenimu ir prekyba jais, didinant bendradarbiavimą grąžinimo srityje ir skatinant naudotis teisėtos migracijos kanalais, laikantis nacionalinės kompetencijos;
11. PAŽYMĖDAMA, kad nepaistant to, 2018 m. ir 2019 m. migracijos spaudimas padidėjo, o migracijos srautų modeliai pakito tiek maršruto, tiek sudėties požiūriu;
12. PAŽYMĖDAMA, kad kova su neteisėta migracija yra vienas iš pirminių tikslų;
13. ATSIŽVELGDAMA Į didelį pastarojo meto migracijos spaudimą Pietryčių Europoje, visų pirma prie Graikijos ir Turkijos sienų, ir į tai, kad dėl blogėjančios politinės, ekonominės arba saugumo padėties Artimuosiuose Rytuose, Afrikoje ir Pietryčių Azijoje, taip pat dėl COVID-19 socialinio ir ekonominio poveikio kilmės ir tranzito šalims galėtų suaktyvėti migrantų ir pabėgėlių judėjimas;
14. PRIMINDAMA ES įsipareigojimą vykdyti visapusišką migracijos politiką, kuri apima veiksmingą ES išorės sienų kontrolę;
15. PRIPAŽINDAMA, kad rytinės Viduržemio jūros regiono dalies maršrutu vykstančios migracijos spaudimas iki sienų uždarymo dėl koronaviruso pandemijos nuolat didėjo, ir dėl to skatinama neteisėto žmonių gabenimo per Pietryčių Europos partnerių sienas be dokumentų arba naudojantis suklastotais dokumentais paslaugų pasiūla ir paklausa, todėl migrantai nukenčia nuo neteisėtai žmones gabenančių asmenų arba prekyautojų žmonėmis ir dėl to dažnai kyla pavojus migrantų gyvybei;

16. PRIPAŽINDAMA, kad migracijos iššūkiai, su kuriais susiduria Vakarų Balkanų partneriai ir ES, yra tarpusavyje susiję, ir kad reikia imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad jie būtų gerai pasirengę konstruktyviai reaguoti į bendrus iššūkius;
17. PRIPAŽINDAMA, jog svarbu užkirsti kelią terorizmui ir ekstremizmui, įskaitant jų finansavimą, radikalizaciją ir užsienio teroristų kovotojų grįžimą, ir kovoti su šiais reiškiniais;
18. PAREIKŠDAMA susirūpinimą dėl grįžtančių užsienio teroristų kovotojų galimo mėginimo patekti į Europos teritoriją naudojantis Pietryčių Europos regione veikiančiais neteisėto migrantų gabenimo tinklais;
19. PRIMINDAMA, kad Vakarų Balkanų regionas susiduria su saugumo iššūkiais, kuriuos kelia organizuotos nusikalstamos grupės arba teroristinės grupės;
20. PRIPAŽINDAMA, kad daug grėsmių saugumui yra tarpvalstybinio pobūdžio, todėl reikia užtikrinti ES ir jos partnerių priemonių tarpusavio darną, taip pat stiprinti bendradarbiavimą, be kita ko, operatyviniu lygmeniu. Todėl svarbu stiprinti Vakarų Balkanų partnerių pajėgumus migracijos ir saugumo srityje, taip pat stiprinti ir gilinti bendradarbiavimo mechanizmus;
21. PABRĖŽDAMA, kad 2018–2021 m. laikotarpio operatyviniai pasiekimai įgyvendinant kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklą (EMPACT), visų pirma kovos su padėjimu neteisėtai atvykti ir apsigyventi, prekyba žmonėmis, prekyba šaunamaisiais ginklais, kovos su dokumentų klastojimu, nusikaltėlių lėšomis ir pinigų plovimu srityse³;

³ Dok. ST 7704/17.

22. PRIPAŽINDAMA ES delegacijų Vakarų Balkanuose vaidmenį įgyvendinant bendradarbiavimo programas ir regionui suteiktą paramą įgyvendinant ES užsienio politikos priemones;
23. REMDAMASI 2018 m. gruodžio 6 d. Tarybos patvirtintu visapusišku ir praktiškai įgyvendinamu priemonių rinkiniu, skirtu kovo su neteisėto migrantų gabenimo tinklais stiprinimui, kuriame ypatingas dėmesys skiriamas Vakarų Balkanams⁴;
24. PABRĖŽDAMA, jog svarbu siųsti Vakarų Balkanų partnerių atstovus į atitinkamas Europos teisingumo ir vidaus reikalų srities agentūras, ir atvirkščiai – didinti Europos teisingumo ir vidaus reikalų srities agentūrų ir valstybių narių teisėsaugos institucijų dalyvavimą veikloje Vakarų Balkanuose⁵;
25. ATKREIPDAMA DĖMESĮ į Europos Komisijos vaidmenį skiriant pakankamai finansinių išteklių, be kita ko, naudojantis kitos daugiametės finansinės programos lėšomis ir priemonėmis, ir koordinuojant ES paramą partneriams Vakarų Balkanuose, kad jie galėtų geriau plėtoti savo pajėgumus vykdyti tolesnę veiklą migracijos ir saugumo politikos srityse;
26. PRIPAŽINDAMA kelių valstybių narių dvišales ir daugiašales pastangas remti Vakarų Balkanų partnerius sienų valdymo ir saugumo, prieglobsčio ir priėmimo srityse,

⁴ Dok. ST 15250/18.

⁵ Dok. ST 5754/20.

RAGINA VALSTYBES NARES KARTU SU VAKARŲ BALKANŲ PARTNERIAIS:

27. toliau remti Vakarų Balkanų partnerius migracijos ir saugumo klausimais, laikantis ES visapusiško požiūrio plėtojant bendradarbiavimo ir partnerystės tinklus, siekiant:

- užtikrinti veiksmingesnę migracijos politiką ir sienų valdymą, ypač kalbant apie neteisėtos migracijos ir antrinio judėjimo prevenciją, laikantis ES prioritetų ir strategijų;
- toliau gerinti partnerių prieglobsčio sistemų veikimą (įskaitant registravimą ir migrantų bei pabėgėlių tinkamų priėmimo pajėgumų stiprinimą), atsižvelgiant į pagrindinius tikslus – pasiekti suderinimą su ES prieglobsčio *acquis* ir užtikrinti, kad partneriai Vakarų Balkanuose būtų laikomi saugiomis trečiosiomis šalimis;
- toliau stiprinti bendradarbiavimą readmisijos srityje, be kita ko, trečiųjų šalių piliečių, kurie paprašė tarptautinės apsaugos Vakarų Balkanuose ir kurie neturi teisės į tarptautinę apsaugą, atžvilgiu;
- stiprinti pajėgumą vykdyti savanorišką ir priverstinį neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimą į kilmės šalis;
- didinti regioninį keitimąsi informacija ir toliau gerinti esamus Vakarų Balkanų partnerių ir ES tarpusavio ryšių kanalus;

- stiprinti bendradarbiavimą ir gerinti partnerių gebėjimą kovoti su dezinformacijos ir melagingų naujienų sklaida, taip pat užsienio subjektų pastangas pasinaudoti migracijos spaudimu per Vakarų Balkanus einančiuose maršrutuose;
- sustiprinti Vakarų Balkanų pajėgumą reaguoti į galimus kibernetinius išpuolius ir hibridines grėsmes;
- sustiprinti partnerių gebėjimą išardyti neteisėto žmonių gabenimo ir neteisėtos prekybos tinklus;
- reaguoti į itin svarbias grėsmes saugumui bei humanitarinius iššūkius;
- užtikrinti tinkamą mokymą, kad būtų stiprinamas nuoseklus atsakas į iššūkius pirmiau minėtose srityse;
- naudotis esamomis ES priemonėmis, įskaitant BSGP misijas ir operacijas, ir su jomis bendradarbiauti, laikantis integruoto požiūrio;

28. toliau nagrinėti glaudesnio bendradarbiavimo su CEPOL, Europolu, EASO ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra galimybes jų atitinkamose veiklos srityse, taip pat su užsienio politikos priemonėmis, be kita ko, neteisėto antrinio judėjimo prevencijos ir kovos su neteisėtu migrantų gabenimu bei kitų formų sunkiais nusikaltimais srityse, atsižvelgiant į Europos Komisijos raginimą finansuoti bendras operatyvines partnerystes pasitelkiant tam skirtas finansines priemones;

29. veiksmingai kovoti su organizuoju nusikalstamumu (ypač su organizuotais nusikaltėlių tinklais, užsiimančiais neteisėtu migrantų gabenimu, neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais, narkotikų gamyba ir prekyba jais, prekyba žmonėmis, dokumentų klastojimu ir pinigų plovimu), taip pat su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu;
30. užtikrinti platesnę operacinių standartų ir pajėgumų konvergenciją tarp Vakarų Balkanų partnerių ir bendradarbiaujant su ES partneriais migracijos ir saugumo srityje;
31. toliau gerinti ES valstybių narių ir partnerių iš Vakarų Balkanų tarpusavio operatyvinės veiklos rezultatus dalijantis informacija ir atitinkamais duomenimis apie svarbius tarpvalstybinės nusikalstamos veiklos atvejus, laikantis atitinkamų duomenų apsaugos reikalavimų;
32. intensyvinti Vakarų Balkanų partnerių dalyvavimą atitinkamuose ES politikos ciklo / EMPACT operatyviniuose veiksmuose, be kita ko, dalyvavimą jungtinėse tyrimų grupėse (galbūt įsteigiant jungtines ES ir Vakarų Balkanų tyrimų grupes) ir operatyvinėse specialios paskirties grupėse (pvz., policijos tyrimų padaliniuose, muitinės institucijose, turto susigrąžinimo tarnybose, finansinių tyrimų padaliniuose, pasienio operacijose), taip pat propaguojant programos SIENA diegimą atitinkamiems teisėsaugos subjektams;
33. veiksmingai naudotis Tarptautinės kriminalinės policijos organizacijos Interpolo priemonėmis, visų pirma pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų duomenų baze, ir aktyviai dalytis su saugumu susijusia informacija per I-24/7 tinklą, laikantis ES ir nacionalinės teisės aktų;

34. plėtoti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija remiantis neseniai priimtu Reglamentu ES 2019/1240 dėl Europos imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų tinklo sukūrimo, ir naudotis tinklu siekiant skatinti institucinį ir operatyvinį bendradarbiavimą su partneriais regione;
35. glaudžiai bendradarbiaujant su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra ir EASO parengti bendrą rizikos analizės vaizdą siekiant didinti informuotumą apie padėtį ir suderinti nenumatytų atvejų planus, taikytinus didelio mišraus migracijos srauto atveju;
36. intensyvinti Vakarų Balkanų partnerių pastangas toliau derinti savo vizų politiką su ES vizų politika, kad būtų užtikrinta tinkamai valdoma migracijos ir saugumo aplinka;

RAGINA KOMISIJĄ:

37. kartu su valstybėmis narėmis ir Vakarų Balkanų partneriais intensyvinti pastangas užtikrinti, kad būtų sudaryti visi susitarimai dėl statuso su Vakarų Balkanų partneriais ir prireikus greitai iš dalies pakeisti, taip pat veiksmingai įgyvendinami, taip sudarant palankesnes sąlygas stiprinti jų ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros operatyvinį bendradarbiavimą;
38. toliau vertinti bendradarbiavimą su Vakarų Balkanų partneriais bei jų pažangą migracijos ir saugumo srityje, be kita ko, atsižvelgiant į bendrą ES santykių su šiuo regionu sistemą;
39. kartu su partneriais Vakarų Balkanuose įvertinti priemones ir mechanizmus, kuriuos jie šiuo metu įgyvendina, taip pat išnagrinėti papildomas priemones bei išteklius migracijos ir saugumo iššūkiams įveikti;

40. toliau bendradarbiauti su Vakarų Balkanų partneriais ir juos remti įgyvendinant Vakarų Balkanams skirtą bendrą kovos su terorizmu veiksmų planą ir susijusius šešis dvišalius susitarimus;
41. skatinti laiku keistis informacija, susijusia su kova su terorizmu, ir stiprinti gebėjimus įveikti kitus saugumo iššūkius, pavyzdžiui, didinti kibernetinį saugumą ir, remiantis rizikos tyrimų rezultatais, didinti atsparumą hibridinėms grėsmėms;
42. remti Vakarų Balkanų partnerių veiklą, kuria siekiama užkirsti kelią radikalizacijai bei smurtiniam ekstremizmui ir su jais kovoti, be kita ko, pasitelkiant Informacijos apie radikalizaciją tinklą (RAN) ir siekiant atitinkamų ES finansuojamų projektų tikslų, ir pasitelkiant Nacionalinių smurtinio ekstremizmo prevencijos bei kovos su juo koordinatorių regioninį tinklą (RNNC), kuriam pirmininkauja ES regioninis kovos su terorizmu ekspertas;
43. vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su Komisijos atliktu 2015–2019 m. ES ir Pietryčių Europos regiono kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais veiksmų plano įvertinimu⁶, ir į naująjį ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais veiksmų planą integruoti „Veiksmų gaires dėl šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) ir jų šaudmenų neteisėto laikymo, netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais Vakarų Balkanuose problemų tvaraus sprendimo iki 2024 m.“ (toliau – veiksmų gairės);
44. apsvarstyti ir remti partnerių Vakarų Balkanuose pastangas kurti sąveikias nacionalines prieglobsčio prašytojų ir neteisėtų migrantų biometrinių duomenų registravimo ir (arba) dalijimosi jais sistemas, kurios galėtų būti modeliuojamos pagal EURODAC techninius ir duomenų apsaugos principus, taip sudarant sąlygas reguliariai keistis informacija regiono lygmeniu ir užtikrinant jų sąveikumą bei suderinamumą su ES sistemomis ateityje;

⁶ COM(2019) 293 final, 2019 06 27.

45. išnagrinėti, kokiomis priemonėmis būtų galima toliau intensyvinti bendradarbiavimą su Vakarų Balkanų partneriais naudojantis galimybėmis, kurias teikia neseniai priimtas Imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų reglamentas;

RAGINA ATITINKAMAS TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ AGENTŪRAS:

46. bendradarbiauti su Vakarų Balkanų partneriais steigiant tarpusavyje sujungtus nacionalinius koordinavimo centrus (NKC) veiksmingam migracijos politikos, sienų valdymui užtikrinti ir migracijos iššūkiams įveikti, taip pat laiku keistis visa aktuali informacija su kompetentingomis valstybių narių ir Šengeno asocijuotųjų šalių valdžios institucijomis siekiant parengti bendrą rizikos analizę;
47. intensyvinti atitinkamų TVR agentūrų atstovų regione bendradarbiavimą, įskaitant jų bendradarbiavimą su vietos valdžios institucijomis;
48. stiprinti atitinkamų agentūrų ir BSGP misijų bendradarbiavimą, kaip numatyta Susitarime dėl civilinių BSGP pajėgumų;
49. skatinti Vakarų Balkanų partnerių ir atitinkamų ES subjektų, pavyzdžiui, Europolo, CEPOL, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros ir EASO, keitimąsi informacija ir žiniomis, laikantis atitinkamų duomenų apsaugos reikalavimų, be kita ko, teikiant pagalbą sienų apsaugos, policijos ir (arba) kitų teisėsaugos institucijų, pakrančių apsaugos, migracijos, prieglobsčio ir grąžinimo institucijų pajėgumui didinti, taip pat gerinant informacijos srautą Vakarų Balkanuose ir skatinant regione naudoti programą SIENA;

50. didinti Vakarų Balkanų partnerių dalyvavimą ES politikos ciklo / EMPACT operatyviniuose veiksmuose bei paramą jiems, ir toliau prireikus padėti kurti ar plėtoti operatyvines specialios paskirties grupes EMPACT kovos su padėjimu neteisėtai atvykti ir apsigyventi operatyvinių veiksmų plane (OVP) ir kituose atitinkamuose OVP, siekiant nustatyti tarpvalstybinių nusikalstamų grupių didelės vertės taikinius ir remti tokius tyrimus;
51. remti partnerių iš Vakarų Balkanų pastangas kurti nacionalines prieglobsčio prašytojų ir neteisėtų migrantų biometrinių duomenų registravimo ir (arba) dalijimosi jais sistemas, kurios galėtų būti modeliuojamos pagal EURODAC techninius ir duomenų apsaugos principus, taip sudarant sąlygas reguliariai keistis informacija regiono lygmeniu ir užtikrinant jų sąveikumą bei suderinamumą su ES sistemomis ateityje;
52. įgyvendinti ES požiūrį į narkotikus, įskaitant duomenų rinkimą, nacionalinių narkotikų stebėjimo centrų ir ankstyvojo perspėjimo sistemos sukūrimą, Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centrui pasirašant tolesnius darbo susitarimus su regiono partneriais ir vėliau juos įgyvendinant.
